

IVAN TRNSKI.

POPIEVKE MU I MILOSTNICE
MLADJENKE.

U ZAGREBU.

TIESKOM DRAGUTINA ALBRECHTA.

1881.

*Naslovnica zbirke Popievke mu i milostnice mladjenke
(Zagreb, 1881)*

POPIJEVKE MU I MILOSNICE MLADJENKE (1881)
(*Izbor*)

BRODARSKA
(Uglazbio Lisinski.)

Oj, talasi mili, ajte,
Lak mi čamac ponjihajte,
A ti, vihru, tiho stoj,
Put je danas dalek moj.

Oj, oj, oj!
Put je danas dalek moj!

Brodar vazda mirne svijesti
Mari u svoj čamac sjesti,
Veselo si pjeva: oj,
Velik li si, Bože moj!

Oj, oj, oj!
Velik li si, Bože moj!

Za srećom si jedrit voli,
Te se skrušen Bogu moli,
Smjelo s morem bije boj
I dom vjerno ljubi svoj.

Oj, oj, oj!
I dom vjerno ljubi svoj!

Kod kuće su sestre, braća,
K svojim rad se brodar vraća,
Žena s čedom vapi: oj,
Gdje si, druže, čačko moj?

Oj, oj, oj!
Gdje si, druže, čačko moj?

Oj, talasi mili, ajte,
Lak mi čamac odnjihajte,
A ti, vihru, tiho stoj
Dok se u dom vratim svoj.
Oj, oj, oj!
Dok se u dom vratim svoj!

ČEKAJUĆA DRAGA

(Po narodnom napjevu.)

“Oj, jesenske duge noći,
Reko dragi da će doći.

Il’ mu doći, il’ ne doći,
Čekat ју ga do pô noći.

Gdje si, dragi, kud se šećeš,
Zar večeras k meni nećeš?

Ne znaš, dušo, majčin sine,
Za tobom da srce gine?

Bez tebe mi sunca nije,
Za oblak se mjesec krije.

Bez tebe mi zvijezde gasnu,
Tuga mrači noć mi jasnu.

Bez tebe mi i dan mrkne,
Bez tebe mi i med grkne.

Pogiboh ti uzdišući
Za dragim si kukajući.

A ti možda dušu gubiš,
Druge majke zlato ljubiš.

Mene ideš zaboravljat,
Na muke me strašne stavljat.

Nemoj, dragi, gubit duše,
Tê me muke jadnu guše.

Jer iz milka samo tvoga
Teče izvor žića moga!"

Tako plače draga duša,
A dragi ju zbliza sluša.

Iznenada k dragoj skoči,
Pa joj ljubi crne oči.

Ljubi usta, ljubi lice
Svog golupka, nježne ptice.

Ljubi dragu zelen bore,
Draga njega tja do zore.

LJUBIMO TE, NAŠA DIKO!

(Uglazbio tadašnji prvijenac sad već pokojni pukovnik Runjanin,
a pjesma je ispjevana tadašnjemu pukovniku u Glini,
poslije banu, Jelačiću.)

Ljubimo te, naša diko,
Jer si glavar srcem blag,
Iz roda nam jer si niko,
Svima dobar, svima drag;
Zato na tvoj mili glas
Eto svuda, eto nas,
U vatu li, u ljut boj:
Dušom, tijelom svak je tvoj!

Vjeran miloj otadžbini,
Ljubiš rod svoj, ljubiš nas,
Ne daš da nam otmu ini
Pradjedova slavni glas.

Zato na tvoj mili glas
Eto svuda, eto nas;
U vatu li, u ljut boj:
Dušom, tijelom svak je tvoj!

Za sirotu krajišnika
Ti bi dao život svoj,
Ti ga braniš mučenika;
Jer po krvi brat je tvoj.
Zato na tvoj mili glas
Eto svuda, eto nas,
U vatu li, u ljut boj:
Dušom, tijelom svak je tvoj!

Ljubav želiš, želiš slogu,
Da ne dvoji zakon nas,
Da po jednom vječnom Bogu
Našoj sreći svane čas!

Zato na tvoj mili glas
Eto svuda, eto nas,
U vatru li, u ljut boj:
Dušom, tijelom svak je tvoj!

Ma baš komu uskos bilo,
Neće za te jenjat mar,
Mila glavo, samo milo
Ljubavi nam primi dar!

I čuj pjesme naše glas,
Čuj što veli svaki nas:
U vatru li, u ljut boj,
Dušom, tijelom svak je tvoj!

KRAJIŠKI JADI

Gdje su stali naši predi,
Još stojimo na braniku,
Na toj jadnoj turskoj međi
Na dohvatu nevjerniku,
 Još smo Turkom trepet, strah,
 Da ne lete otet mah.

Sav se drugi svijet pomago,
Naprijed trgo narod svaki,
Množeć znanje, tekuć blago,
Udesiv si život laki:
 Stražeć međom uz ljut glad,
 Branili smo tuđi rad.

Naši predi gubeć glave
Ostaviše nas sirote,
Pokraj Gline, Une, Save
Podnosimo nerod, slote,
 Podnosimo stege led,
 Još nam boljku nije red.

Uvijek pazi, vrebaj Ture,
Navali li, s njim se tuci,
Usred zime, usred bure
Ajde brže za hajduci!
 Nema mira ni za lijek,
 Boj bijemo cio vijek.

Italiju toli puti
Okvasismo svojom krvi,
Gdje je bilo poginuti,
Tuj smo bili vazda prvi,
Ali bjesmo zadnji tek
Oružja li presta zvek.

U mrak groba dopadamo,
Ostale da sunce grijе,
U crno si ovijamo
Žene, djecu – reda prije,
Bog zna hoće l' dobro kad
Dočekat nam unučad!?

Jedna nam je samo slava:
Da smo hrabri svi junaci,
Da nas nije poput lava
Strah baš nikog pod oblaci;
Da smo vikli pregnut, mrijet,
Hrvatskoga roda cvijet!

BANOVAČKA (Uglazbio Briža.)

Banovci smo mi junaci,
Samo naprijed, udri naši!
Vraže, toplje daj izbací,
Te nas pakla vatrom plaši:
Graničarka koga doji,
Vatre ti se taj ne boji.

Od starine svi bojaci,
Pa da kog se mi bojimo?
Svi Hrvati, svi junaci,
Koji smrti prkosimo:
Takve svijet nas pozna dugo,
Kukavica, tko je drugo.

Zborište nas, Kladuš znade,
Svud je naša sablja sjekla,
Pod tobom je, Rapski grade,
Banovačka krv nam tekla,
U sto drugih okršaja
Bjesmo četa ljutih zmaja.

Na našem je Laud kraju
Strašnu mjestu mlad se sviko,
I u poraz turškom zmaju
Mnog je u nas junak niko.
Bonaparte sâm nas znao
Te junake nas je zvao!

Naprijed dakle, udri naši,
Trubač trubi, bubenjar buba,
Pušku hvataj, sablju paši,
Puška seja, sablja ljuba.
Samo s' hrđa smrti plaši,
Nijesmo hrđe, udri naši!

TIHO LJETO, DOBAR BOG

Lijepo nam se uljetilo,
Topli dani oduljali;
Dobra Boga seljak hvali,
Nadobno mu sve se vilo;
Rano rani, liježe kasno,
Umoran si nađe hlada,
Otkud gleda uspjeh rada,
Na polju si zlato klasno:
 Tiho ljeto, dobar Bog!

Sunce žarko sja po gori,
I po dolu njive grije,
Blagu snagu u tlo lije;
A kad zemlji vlage treba,
Kako neće sahnut više,
Eto blage Božje kiše,
Gdje rominja zlato s neba:
 Tiho ljeto, dobar Bog!

Polje žuti, klasje zori,
Naginje se, k zemlji svija,
Šušteć sva se strn lelija,
Kada vjetric tih lavori.
Žene žanju, srp se sijeva,
Muški vežnjom jedva smažu,
Na kola si snoplje slažu,
Voz se krene, čeljad pjeva:
 Tiho ljeto, dobar Bog!

Na počitak sunce stupa,
Eto s polja svijeh kući,
Teg se spremi pjevajući,
Još posjede malo skupa,
Tad se u muk slegne java,
Gleder čeljad umorenju,
U miris je legla sijenu,
Poslije rada slatko spava:
 Tiho ljeto, dobar Bog!

NA DOČEKU OMILJELU GLAVARU

(U zagrebačkih milosrdnica ima napjev ovoj popijevci.)

Zravo, bane, kog sve hvali,
Komu smo se radovali,
 U dobar nam došo čas!
Sreća nam te vodi amo,
Da se tebe nagledamo,
 Kada milo gledneš nas!
Dobro došo u taj stan,
Gdje si mio svaki dan,
Gdje te želi svaki kut,
Gdje si drag nam svaki put.

U volju bi uć ti hćeli,
To ti svako oko veli,
 Štujemo te davno svi!
Ti si uzor naraštaju,
Ponos, slava zavičaju,
 Svak te mila rado sni!
A kad glavom dodeš kud,
Razblaži se svaka čud,
Razigra se svaki glas,
Srećan onim svane čas!

Kano svojim ti nam voliš,
Ti nas griješ i sokoliš,
 Ti si našeg doma stup!
Ti se za nas brižno staraš,
Ti nas milo putiš, karaš
 I naš milkom spajaš skup!

Stog nam bio živ te zdrav,
Veseo ti život sav!
Često nam te, Bože daj,
Pozdravlja ovaj kraj!

Milje nam te ustavljalj,
Kuda prođeš, cvijeće cvalo,
Da se vidi sreći trag!
Tebi voljnu u čas bolji
Mi ti bili u svoj volji,
Ko što nama ti si drag!
Milo, drago dočekan,
Pamti milo i naš stan,
Pamti milo svijuh nas,
A i ove pjesme glas!

BABA BRIGA

Baba briga stara, gadna,
Krezuba je, šepava je,
Vazda nujna, vazda jadna,
Malo koga minut haje,
Sijede kose ta grdoba
Sprovodi te tja do groba;
Kuku lele, druže moj,
Kuda kročiš, joj te joj!

Gdje je baba, vrag je blizu,
Tuj je muke, tu je grijeha,
Ubogi se ljudi grizu
S nerodicā, zlih s uspjehā,
Ljuta baba za vrat sjeda,
Počinuti nigdje ne dā;
Kuku lele, druže moj,
Nosi babu, pa se znoj!

Svijet se ludi stog opija,
Te u vinu brigu davi,
Nesnosna im stara prija
Drugi dan se opet javi,
S njom se druži glad, golota,
Kukavština, dug, sramota;
Kuku lele, druže moj,
Krezube se babe boj!

Bože, daj mi čiste svijesti,
Vesela mi podaj mara,
Pjesničke mi od obijesti
Pjev za pjevom nek se stvara,
Da utuvit rodu gledam:
Babo brigo, ja se ne dam,
Veseo sam, radin, znaj,
S puta mi se uklanjaj!

ZAGREPINKA

Ponosim se rodom mlada,
Slušajte me svi:
Zagreba sam, bijelog grada,
Ponosita kći!
Na grad mili gledam,
Pa se iz njeg ne dam.

Za slobodom duša strada,
Krv mi srcu vri,
Slobodnoga jerbo grada
Slobodna sam kći:
Tko slobode nema,
Tomu i svijest drijema.

Sa Dveraca gledam tavni
Daljnji gorski krug
Uzduž Save divne ravni,
Sela, luke, lug:
Skupu svih tih slava
Moj je Zagreb glava!

Jurjevac je raskoš moja,
Mio pošet, hlad,
Nema takva perivoja
Nikoj' drugi grad:
Tuj se u sklad slijće
Narav i umijeće.

U Svetome kralju sama
K Bogu svraćam čud,
S veličanstva Božjeg hrama
Širi mi se grud,
Molit mi se mili,
U vis duh se krili!

Nagledat se ne moš dosti
Jelačićev kip,
To nam lijepoj minulosti
Najljepši je hip:
Nema zemlja nika
Takva spomenika!

Zrinskov trg je moja dika,
Bijelih dvora dvor,
Prostran vrt nam spomenika,
Razgovor i zbor,
Srce svega grada,
Stjecište nam nadā!

Zagrepkinja ja sam rodom,
Hrvatska mi svijest,
Takovoj mi svakom zgodom
Prva dužnost jest:
Da prednjačit smjerim
Svima roda kćerim!

MORNARSKA

(Uglazbio Zajc.)

Desni vjetar eto dunu,
Daj odmotaj bijela jedra,
Otisnimo lađu punu,
Nade su nam puna njedra:
 Na kretanju tome
 Zbogom, mili dome!
Tko nam mio, zdrav nam stoj,
Dok se k svomu vrati svoj!

Pučina je ta široka,
Uz nju nam se šire njedra,
Ljudine smo bistra oka,
Hrabra srca, čela vedra:
 U dalj nam je poći,
 Bog će nam pomoći.
Vjera jači našu čud,
Sinje more, vjerno bud!

Vjetar duva na sva usta,
Naduo je jedra bijela,
Lađa leti, leti pusta,
Ko s tetive brza strijela!
 More se lelija,
 Mornar šalu zbija,
Popijeva si: brajko moj,
Radujmo se, oje, oj!

Vjetar jenja, val se slijede,
Tad mornari jedra skinu,
Do vesala vitih bježe,
Nije stajat uz tišinu:
 Veslaj, veslaj, druže,
 Dok ti sile služe;
U dalek je plovit kraj,
Naprednikov vijek je taj!

Na noge se! Eto bure,
Vihor mota, muti more,
A nebesa ljuto s' tmure,
Val se diže poput gore,
 Kroz mrak ciknu glasi:
 Šeni krmom, spasi!
Tuj ne valja smetnja, strah,
Hrvat lađom krmit zna.

Sinje more, naše polje,
Naše polje, borilište,
Kano more burne volje
Hrvat tuda sreću ište:
 Kuda val ti huče,
 Tud nas srce vuče,
I što dalje dođe brod,
To nam draži dom i rod!

LIČKA

(Uglazbio Fr. Š. Kuhač i Štriga.)

Kano mi gora, kano Velebit
Golem sam tijelom, dušom sam jak,
Nek sam siromah, neka sam trebit,
Zdravljice bujno, čist mi je zrak!
Junak sam iz Like.

Gora me hrani, na noge diže,
Blago si pasem, težam si teg,
Bistro daleko oko mi siže,
Dohvaća glas mi deveti brijeđ!
Junak sam iz Like.

Bura me jači, burno li teče,
Na čilih grudih topi se snijeg,
Ne hudi sunce, kada pripeče,
Povolja srcu kraj mora brijeđ.
Junak sam iz Like.

Leti pod nogom litica, sljeme
Spiješi pod rukom veselo rad,
Ne slabí živca tereta breme,
Do kraja vijeka srcem sam mlad.
Junak sam iz Like.

Snažna mi ruka kamenom meće,
Prati mi pjesmu planinski šum,
Hulja me nigda prevarit neće,
Bistra mi glava, oštar mi um.
Junak sam iz Like.

Velja mi radost pazit zemljaka,
Svojega vazda svojim ču zvat,
Lika je plodna majka junaka,
Pobratim ovaj, onaj mi brat!
Junak sam iz Like.

Stalan sam vjerom, kano Velebit,
Pregalac ljuti, kada je mrijet,
Dika mi hrđom nikada ne bit,
Mila sloboda vijeku mi cvijet.
Junak sam iz Like.

Našemu kraju čast i poštenje,
Ličkih zemljaka ne luči krst,
Složno nam bilo sve pokoljenje,
Naše jedinstvo temelj nam čvrst.
Junak sam iz Like.

ŽETELAČKA

Žanji, žanji, draga diko,
Ne stigo te danas niko,
Nek na glavi tvojoj zasja
Od zlatnoga vijenac klasja.

Žanji, diko, prva juri,
Za tobom se dragi žuri,
Snoplje veže, pak te gleda,
Za sve carstvo on te ne da!

Žanji, žanji, diko mlada,
Nek se vidi slava rada,
Nek gospodar vreća nema
Kud toliki teg da sprema.

Nažnji, diko, pune vreće
Rodu svomu lijepe sreće!
Dar vjenčani spremaj dragom,
Koj' ti snoplje veže tragom!

PROLJETNA TEŽAČKA

Oj, kopači i sijači,
Sad prion'te, sad je hora:
Ševa pjeva, kos vam đači,
Proljetna vam rudi zora.

Dragi Bože, daj nagodi
Lijepo dane, blage noći,
Da nam majka zemlja rodi
Skromnoj našoj po vrednoći.

Dragi Bože, daj nadobi
Grijev nam sunca, dažd i rosu,
Ne daj na nas mraza zlobi,
Blagoslovi srp i kosu!

Ne daj ledu da potuče,
Ne daj ognju da sažeže,
Ne daj vodi da odvuče
Za čim naši trudi teže.

Blagoslovi naše trude,
Da i kljastu, da i hromu,
Da sirotam dara bude,
Svega dosta svemu domu!

100. Pjesma ličkoga junaka.

p Ka-no mi gó-ra, ka-no Ve-le-bit, go-leem sam tje-lom,
 du-šom sam jak, *mf* nek sam si-ro-mah, ne-ka sam tre-bit,
 zdrav-lji-ce buj-no, čist mi je zrak. Jun-nak sam iz
 Prnjev:
 Li - ke. Na o - ba-li, na vr-bo-vim lan - či - čim
 i - gra - ju se pri - ve - za - ni čam - či - či, po - vje - ta - rac
 od - ni - o mi je - dri - la, *f* se - ki - na se ka - tar - či - ca
 pre - lo - mi - la!

1. Kano mi gora, kano Velebit,
Golem sam tijelom, dušom sam jak,
Nek sam siromah, neka sam trebit,
Zdravljice bujno, čist mi je zrak.
Junak sam iz Like.

Prnjev: Na obali, na vrbovim lančićim
Igraju se privezani čamčići,
Povjetarac odnio im jedrila,
Sekina se katarčica prelomila!

Notni zapis pjesme Junak sam iz Like (Pjesmarica za pučke škole u Hrvatskoj i Slavoniji, Zagreb, 1909)